

Lázár János

iktatószám:541-1/2023.

építési és közlekedési miniszter
részére

Építési és Közlekedési Minisztérium
info@ekm.gov.hu

Tárgy: A Magyar építészetéről szóló törvény 2023. július 12-i tervezetének véleményezése

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Tisztelt Miniszter Úr!

A Magyar építészetéről szóló törvény 2023. július 12-i tervezetét az Autisták Országos Szövetsége (AOSZ), az Értelmi Fogyatékossgal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége (ÉFOÉSZ), a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége (MVGYOSZ), a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ), a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ), a Siketvakok Országos Egyesülete (SVOE) által létrehozott, érintettekől, jogászokból és mérnökökből álló munkacsoport megvizsgálta. Észrevételeinket az alábbiak szerint terjesztjük elő:

A magyar építészetéről szóló törvénytervezetéről általánosságban elmondható, hogy indokolatlanul és aránytalanul kevés szerepet kap az akadálymentesség, az egyetemes tervezés és az egyenlő esélyű hozzáférés kérdésköre. Az akadálymentességi követelményekkel csak érintőlegesen foglalkozik a tervezet, noha a terület átfogó kodifikációja lehetőséget teremthetne a jogszabályi szintű problémák orvoslására, az akadálymentességgel kapcsolatos – tapasztalatokon alapuló – új szempontok és követelmények beemelésére, jogszabályi szintű előírására, valamint a meglévő jogszabályok harmonizálására. Álláspontunk szerint mindenképpen szükséges, hogy a törvény összhangba kerüljön a *fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról rendelkező 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. (Ebkvt.)*, valamint a *2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény (CRPD)*, az egyenlő esélyű hozzáférésre vonatkozó uniós irányelvek és a hazánkban is bevezetett szabványok szellemiségével és fogalomrendszerével.

Javaslataink általánosságban az alábbi főbb pontokat érintik:

- Konkrét javaslatokat fogalmaztunk meg a **fogalmakra** vonatkozólag. Célunk, hogy megszűnjenek a jelenleg fennálló fogalomhasználati problémák, és értelmezhetővé váljon, hogy az akadálymentesség követelménye mely épületekre, közterületi építményekre vonatkozik.

- Szövegszerű javaslatokat tettünk továbbá a törvénytervezetben az **alapelveket és alapkövetelményeket** megfogalmazó paragrafusokra vonatkozóan, annak érdekében, hogy a többi valóban fontos alapérték mellett – mint pl. az örökségvédelem és természeti értékek védelme – arányosan és megfelelő súllyal szerepeljen az akadálymentesítés, és az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer is. Hangsúlyozzuk, hogy nem többletigényeket kívánunk érvényre juttatni a fogyatékossgal élő emberek számára, hanem az épületek használatára vonatkozó, jogszabályi követelményeket tartjuk szükségesnek beépíteni. Ezek a garanciák valamennyi személy számára biztonságosabb, kényelmesebb és magasabb minőségű használhatóságot biztosítanak az egyetemes tervezés fényében. A hazánkban élő több százezer fogyatékossgal élő ember az épített környezetet csak abban az esetben tudja másokkal egyenlő eséllyel használni, így abban megfelelő életminőséget megélni, ha az számára hozzáférhető módon kerül kialakításra.

A törvénytervezetben szabályozott több kérdésben olyan problémákat is megfogalmaztunk, és esetenként konkrét, akár szövegszerű megoldási javaslatokat is tettünk, ahol az esélyegyenlőség, akadálymentesség kérdése nem jelent meg megfelelő súllyal a tervezetben, így például:

- az akadálymentes tervezéshez kapcsolódó tervezői, mérnöki jogosultság rendezetlensége
- a hatósági, főépítési és tervtanácsi felelősségi körbe tartozó tevékenységekben és eljárásokban az akadálymentességi kötelezettségek megfelelő megjelenítése
- a középületek egyenlő esélyű hozzáférhetőségének hiányzó tanúsítási és nyilvántartási rendszere
- a kötelezettség ellenére nem megvalósult akadálymentesítési feladatokra vonatkozó stratégia
- érintett szakemberek képzési rendszerében az akadálymentességi ismeretek arányos megjelenítése

Álláspontunk szerint a fenti kérdések kezelése és rendezése megkerülhetetlen, a fennálló rendszerszintű hiányosságokból történő előrelépés alapvető feltétele. Az akadálymentességi követelmények érvényre jutását a jelenlegi szabályozás hiányosságai, sok esetben ellentmondásai, valamint a kialakult szakmagyakorlási szokások nem biztosítják kellő mértékben. Ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő állampolgárok érdekei a valóságban is érvényre juthassanak, az építészeti törvény kodifikációja során az eddiginél is nagyobb hangsúlyt kell helyezni azokra a szempontokra, követelményekre, amelyek garanciát jelentenek az épített környezet, azaz az építmények, tájépítészeti alkotások, közterületek egyenlő esélyű használatának megvalósulásához. Ennek érdekében elengedhetetlen az egyenlő esélyű hozzáférés, akadálymentesség - a tervezetből jelenleg hiányzó - fogalmainak meghatározása, az akadálymentesség alapelv történő bevezetése, érvényre jutásának biztosítása az építési folyamat minden szakaszában.

Kérjük, hogy az építészeetről szóló törvény tervezetéhez fűzött javaslatainkat a törvény szövegébe építsék be. Kérjük továbbá, hogy az építészeetről szóló törvényhez kapcsolódó kormányrendeleteket küldjék meg a hat szervezet részére véleményezésre, hogy az egyenlő esélyű hozzáférésre és az akadálymentesítésre vonatkozó koncepció további rendelkezéseit és részletszabályait megismerhessük. Fontosnak tartjuk, hogy észrevételeinkkel szakmailag segíteni tudjuk a folyamatot.

Budapest, 2023. augusztus 2.

Kóvári Edit sk.

AOSZ

Gyene Piroska sk.

ÉFOÉSZ

Kovács Ágnes sk.

MEOSZ

dr. Nagy Sándor sk.

MVGYOSZ

Csetneki Csilla sk.

SINOSZ

Gangl Tamás sk.

SVOE